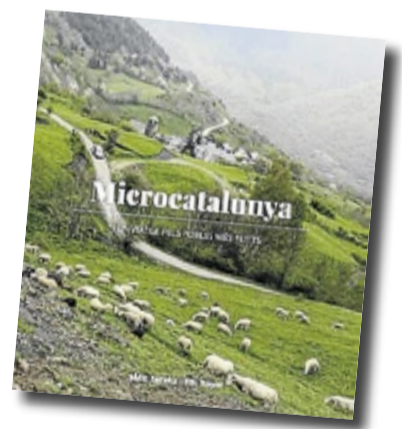

PREPUBLICACIÓ 'MICROCATALUNYA'

Vista panoràmica del poble de Freginals, de poc més de 400 habitants, situat a la comarca del Montsià.

Viatge al Lil·liput català

'MICROCATALUNYA'
Marc Serena i Edu Bayer
Edicions Sidillà
344 pàgines
23,50 euros
A la venda a partir de desembre.

A Catalunya hi ha 948 municipis, dels quals 332 tenen menys de 500 habitants. El periodista Marc Serena i el fotògraf Edu Bayer n'han explorat alguns amb mirada curiosa. Fruit del periple és el llibre 'Microcatalunya', el capítol inicial del qual, dedicat a Freginals, reproduïm a continuació.

FREGINALS (EL MONTSIÀ) MILLOR QUE GOOGLE MAPS.

“—Jòvens, què hi feu aquí? —ens pregunta ben seriós un jubilat aturat a mig carrer. —Estem visitant el poble —li responem sense dubtar. Ens repassa amb la mirada i fa un petit silenci.

—Només?
No s'ho creu.

Freginals és un poble de poc més de 400 habitants que, per pocs quilòmetres, hauria pogut ser valencià o aragonès. Està enclavat al peu del Montsià, envoltat d'olivers i tarongers. Una placa recorda que, des del 1982, hi ha aigua corrent i, en els últims anys, l'accés per carretera ha millorat. Però de turistes, pocs. L'arribada de dos forasters és mo-

A Freginals, una placa recorda que, des de l'any 1982, hi ha aigua corrent

tiu de sospita i de moltes mirades de reüll. Sobretot si caminen de nit, quan els carrers són deserts i només els il·luminen uns fanalets de color crema.

A qui tothom està acostumat a veure és «lo carter» del poble. El Javier té 47 anys i fa mitja vida que reparteix cartes. Abans tan aviat esporgava presseguers com treballava a la cooperativa d'oli, però del seu pasat pagès gairebé ni se'n recorda.

Vesteix amb un uniforme amb la corneta de Correus al pit i cada dia a les deu del matí obre l'oficina dels baixos de l'ajuntament. Ve de recollir la correspondència d'Amposta i de revisar que ell mateix no hagi rebut cap multa.

«És el primer que faig. Després ja estic més tranquil», fa broma.

L'horari d'obertura és de quinze minuts. Els veïns ja ho saben i passen puntuals a consultar si han re-

EDU BAYER

EL RECORREGUT

Pompeyo, d'Abella de la Conca, treballant la terra.

Un dels carrers d'Alfara de Carles, al Baix Ebre.

El taller de l'Emma, a Santa Fe del Penedès.

Vista d'Arres, a la Vall d'Aran. La foto és la portada del llibre.

Imatge nocturna del Cogul, a la comarca de les Garrigues.

Marc Serena i Edu Bayer, a la furgoneta en què van viatjar.

45 micropobles

1. **Freginals**
El Montsià
2. **Alfara de Carles**
Baix Ebre
3. **Caseres**
Terra Alta
4. **Vinebre**
Ribera d'Ebre
5. **La Pobla de Massaluca**
Terra Alta
6. **Bellmunt del Priorat**
Priorat
7. **Ulldemolins**
Priorat
8. **La Febró**
Baix Camp
9. **Capafonts**
Baix Camp
10. **Vespella de Gaia**
Tarragonès
11. **Rodonyà**
Alt Camp
12. **Santa Fe del Penedès**
Alt Penedès
13. **Les Piles**
Conca de Barberà
14. **El Cogul**
Les Garrigues
15. **Llardecans**
Segrià
16. **Maldà**
Urgell
17. **Montblanquet**
Urgell
18. **Sanauja**
Segarra
19. **Vilanova de l'Aguda**
Noguera
20. **Llimiana**
Pallars Jussà
21. **Eth Pradet**
Vall d'Aran
22. **Bausén**
Vall d'Aran
23. **Arres**
Vall d'Aran
24. **Montnartró**
Pallars Sobirà
25. **Ossera**
Alt Urgell
26. **Argestues**
Alt Urgell
27. **Lies de Cerdanya**
Cerdanya
28. **Vallfogona de Ripollès**
Ripollès
29. **Mieres**
Garrotxa
30. **Sant Esteve de Liémena**
Garrotxa
31. **Falgons**
Pla de l'Estany
32. **Vilamacolum**
Alt Empordà
33. **Biure**
Alt Empordà
34. **La Pera**
Baix Empordà
35. **Sant Martí Vell**
Gironès
36. **Brunyola**
Selva
37. **Collsuspina**
Osona
38. **Alpens**
Osona
39. **Granera**
Moianès
40. **Gallifa**
Vallès Occidental
41. **Dusfort**
Anoia
42. **Rubió**
Anoia
43. **Mura**
Bages
44. **Pinell de Solsonès**
Solsonès
45. **Viver i Serrateix**
Berguedà

El Javier es creua sovint amb el veritable centre de gravetat del poble, l'alcalde, el Josep Roncero. Va ser el mestre durant 50 anys i ara l'escola porta el seu nom.

A l'entrada de l'ajuntament hi ha les bústies dels 36 apartats de correus. Havien estat tots ocupats, però ara només n'hi ha la meitat d'actius. Alguns porten cognoms anglesos: al poble s'hi va instal·lar una petita comunitat amb la intenció de jubilar-s'hi. Ara són uns més i, fins i tot, s'ocupen d'organitzar la cavalcada de Reis.

El Javier coneix a tothom, acabat d'arribar o siguin de tota la vida. Els veïns ja no s'han d'identificar, només li han de preguntar si tenen «algo pa mí». Les converses són curtes, de seguida passen els quinze minuts i se'n va a *pegar* la volta i fer *reparto*.

Cada cop arriben més paquets comprats per internet, sovint vinguts directament de la Xina. Si només té cartes, el feix és prim i el lliga amb una goma elàstica. Si hi ha algun certificat d'Hisenda, dels que necessiten justificant de recepció, *agarra* la PDA.

Se sap de memòria els carrers del poble. A vegades, deixa anar un «a *vore*» en veu alta, i es queda barrinant una estona. Però de seguida li vénen a la memòria adreces, carrers, noms, professions i horaris de tothom. No ha fet servir mai el Google Maps.

«Aquesta ara no hi deu ser, que és *mestra*», pensa quan truca un timbre.

Cognoms repetits

Només dubta amb els cognoms més repetits. A Freginals, hi ha molts Subirats i Miralles. A Masdenverge, Tomàs i Arasa. Reparteix als dos pobles, entre l'un i l'altre hi ha vuit minuts amb cotxe. Els comunica una carretera «*ampla com una sala*», res a veure amb la d'abans, que era «*una ruïneta*».

Camina de pressa, resseguint una ruta que coneix de fa anys. El primer que va fer quan li van donar la plaça va ser fixar-se en els carrers costeruts per fer-los de baixada.

«Com va? Fent la faena?», li diuen els que se'l troben. Hi ha cases que ja li deixen la clau perquè hi entri quan calgui. Va ser així com una vegada va trobar una àvia desmaiada a terra. La seva trucada al 112 li va salvar la vida.

Avui fa fred i, al carrer, només s'hi troba la Maria de cal Roser, que escombra davant de casa seva amb un jersei del Decathlon i una bata a sobre.

És un poble ben net. Hi passa només una màquina cada quinze dies, però tothom se sent responsable del seu tros i s'agraña lo seu. El que hi falta són comerços.

«Ans n'hi havia molts més, la gent es gastava la perreta», sospira.

Ara només hi queda la botiga de pa i queviures, un parell de tallers, el restaurant, la cooperativa, el bar i la farmàcia.

A l'esquerra, el Javier, el carter de Freginals. Té 47 anys i fa mitja vida que reparteix la correspondència als seus veïns. Abans havia treballat al camp. A sota, la plaça dels Arbres, al voltant de la qual gira la vida del poble i on encara funciona una cabina telefònica.

but algun paquet o a enviar la correspondència. El que ja no es poden comprar són segells, ara tot va per estampació mecànica.

El Javier es col·loca al local de les entitats, on també es reuneixen l'AMPA i l'Associació de Caçadors, aficionats aquí als tords i els conills. Està envoltat de prestatges amb trofeus. La majoria són del joc més estimat, les birlles. El camp municipal es troba al pati de l'escola, de mane-

ra que els seus alumnes, si volguessin, podrien jugar-hi cada dia, encara que sigui més aviat cosa d'homes i d'edat provecta.

Des del seu despatx veu entrar i sortir el personal de l'Ajuntament, com l'Alfreda, l'aguasila, encarregada de llegir durant diverses vegades al dia el *bando*. Els altaveus del campanar el fan arribar a tot el poble excepte a les masies més allunyades.

